

Tradycje antyczne i biblijne

dr Krzysztof Gajewski

Zapóżyczenia biblijne

Rodzaje zapożyczeń biblijnych

Utwory literackie nawiązują do Biblii na następujące sposoby (Stabryła):

- ▶ ewokacja (parafraza) (Mel Gibsona, Pasja)
- ▶ reinterpretacja (przekształcenie, transformacja) (Rozmowy Salomona i Marchoła)
- ▶ prefiguracja (John Steinbeck, Na wschód od Edenu)
- ▶ inkrustacja (zapożyczenie postaci, sytuacji lub symbolu) (Artur Więcek, Anioł w Krakowie)
- ▶ biblijne gatunki literackie (psalm, tren, przysłowie, przypowieść, proroctwo, apokalipsa)
- ▶ stylizacja biblijna (paralelizm syntaktyczny)

Hermeneutyka biblijna

- ▶ Hermeneutyka (Hermes) — interpretacja, egzegeza.
- ▶ Cztery sensy Biblii wg hermeneutyki średniowiecznej:
 - ▶ sens historyczny (dosłowny) („Nikt z was nie będzie spożywał krwi”, Kpł 17:11)
 - ▶ sens alegoryczny
 - ▶ sens anagogiczny — w przyszłej historii zbawienia
 - ▶ sens tropologiczny — wyjaśnienie moralne
- ▶ *Littera gesta docet, quid credas allegoria,
Moralis quid agas, quo tendas anagogia.*

Hermeneutyka biblijna. Przykład

sens historyczny	— Jerozolima, stolica Izraela
sens alegoryczny	— Kościół katolicki
sens anagogeniczny	— przyszłe niebiosa
sens tropologiczny	— ludzka dusza